

Átmenet-gazdasági tanács alakul Szegeden.

(Saját tudósítónktól.) Hétfőn délután négy órakor nagyfontosságú értekezlet volt a szegedi kereskedelmi és iparkamarában Wimmer Fülöp elnöklésével. Szász Ernő gyárigazgató egy indítványt adott be a kamarához, hogy az átmeneti gazdasági kérdések intézésére egy helyi szervezet, az úgynevezett átmeneti gazdasági tanács alakíttassék meg, amelynek egyik feladata lesz a háborúból hazatérő szegedi kereskedőket és kisiparosokat anyagilag segíyezni, hogy ismét egzisztenciájukhoz juthassanak, azonkívül a demobilizáció elkövetkezése után az összes gazdasági kérdéseket, amelyek a szegedi kereskedelmi és iparkamara kerületébe tartoznak, intézni és arra a megfelelő előkészületeket megtenni. A tárgy fontosságára való tekintettel a kamara meghívta az értekezletre a város hatóságát, amelyet dr. Somogyi Szilveszter polgármester, dr. Szalay József főkapitány és Balogh Károly tanácsos képviseltek, továbbá a nagyobb vállalatok, üzemek, az iparfelügyelőség és ipartestület vezetőit is.

Az értekezlet, amelynek tanácskozása este 6 óráig tartott, részletesen megtárgyalta az indítványt és elfogadta azt az előterjesztést, amelyet az indítvánnyal kapcsolatban Tonelli Sándor kamarai titkár tett, aki egyidejűleg ismertette azt a tevékenységet is, amelyet ebben a nagyhorderejű kérdésben a kamara már előbb végzett.

Az értekezlet lefolyásáról az alábbi részletes tudósításban számolunk be:

Wimmer Fülöp elnök üdvözlö a megjelenteket és az átmeneti gazdaság fontos kérdésének a kamara kerületében való előkészítő ülését megnyitja.

— Az ország minden gazdasági intézménye — mondotta Wimmer — már egy év óta foglalkozik ezzel a kérdéssel és a kamarák ez év június elején országos nagy gyűlést tartottak és azon már alaposan megvitatták az átmeneti gazdaság főbb kérdését. A gyűlés legfőbb kérdése az volt, hogy az átmeneti gazdasági kérdések intézésére egy országos hivatalt létesítsenek. Ennek a kérdésnek a következménye lett az átmenet-gazdasági minisztérium, amelyen kívül országos átmenet-gazdasági tanácsot is létesítettek, az előkészítő munkák és szükséges tájékoztatások megadására. Ennek az országos tanácsnak Tonelli titkár ur is tagja és e hó 22-ikén fogják első ülésüket megtartani, szükséges tehát, hogy a reális kapcsolat az országos tanács és a kamarák között meglegyen. Aktuálisá tette még a mai összejövetelt Szász Ernő igazgató ur indítványa, melyben először is a frontról hazatérő kereskedők és iparosok támogatását célozza. Ezt a kérdést is elő kell készíteni. Itt az idő, hogy ma már erről tárgyaljunk. A mai tanácskozás menetét abban szeretném körvonalazni, hogy első sorban Tonelli titkár urnak adjam át a szót, hogy a kérdést megvilágítsa és Szász Ernő ur indítványát adja elő.

Ezután Tonelli Sándor kamarai titkár előadja, hogy június 6-ikán és 7-ikén tartott nagy értekezleten a kamarák az általános irányelveket megállapították az átmeneti gazdasági kérdésben, hogy miként főténjék a demobilizáció, a kisipar és kereskedelem támogatása. Ezt követte az átmeneti hivatal megszervezése abban a formában, hogy élére az átmeneti gazdasági miniszter került. Ennek a minisztériumnak feladata lesz a nagy problémák megoldása: a nversanyag

biztosítása, a behozatali sorrend megállapítása és valutáris szempontból a behozatali tilalom fentartása egyes cikkekre. A hatalmas probléma helyes megoldásának kereteibe tömördek részletkérdés tartozik, amelyet nem kísérhet kellő figyelemmel a minisztérium, hanem helyi szféravezeteknek kell ezek ellátásáról gondoskodni. Főfeladata lesz ezeknek a helyi szerveknek, hogy kisebb, de azért nagy fontosságú tényekre felhívja a minisztérium figyelmét. Ilyenek például

a helyi szükségletek megállapítása, a visszatérő kis embereknek gyógytatása és ezeknek visszavezetése a normális gazdasági életbe, különös tekintettel a kisiparra.

A kereskedelem a háboru után, ha a központok megszűnnek, meg fogja találni fellendülésének útját. A kisiparosok anyagi eszközei kell biztosítani első sorban, hogy működésüket megkezdhessék. Ezekben a kérdésekben alkalma volt személyesen beszélni Földes Béla miniszterrel, akinek átnyújtotta Szász Ernő indítványát, amelyet örömmel vett a miniszter, kijelentette azonban, hogy a béke még távoli időben látszik bekövetkezni és detail kérdésekkel egyelőre nem foglalkozhatnak. A miniszter azonban megadta a felhatalmazást a helyi szervezetek megalakítására.

Szász Ernő indítványát a maga részéről örömmel üdvözlö. Meg kell valósítani legalább is azokat a kereteket, amelyek alkalmasak ilyen fontos kérdések megoldására. A kamara nevében már előre is arra kéri a bizottság leendő tagjait, hogy ne csak gyűlésezzenek és szónokoljanak, hanem majd cselekedjenek és dolgozzanak is.

Szász Ernő szólalt fel ezután. Örömmel vette tudomásul, hogy az átmeneti gazdasági bizottság megalakítására szóló indítványát helyesléssel fogadták.

Magát az indítványt ezután Tonelli Sándor titkár olvassa fel. Az indítvány először is arról szól, hogy a kamara kebelében egy gazdasági átmeneti tanácsot alakítsanak. Ennek első feladata az anyaggyűjtés legyen. Az előkészítő munkálatnál az érintkezést a tagokon kívül, az anyaggyűjtő hivatal személyzete, a közigazgatási és katonai hatóságokkal is keresse. A tervezet szerint az átmenet-gazdasági tanács feladata lesz, hogy az átmeneti időben a kerülethez tartozó kereskedőket és iparosokat az összes rendelkezésre álló eszközzel támogassa. A tanács 11 tagból állana, amelyek közül 10 tagot a kamara választana. A kamarai titkár lenne a bizottság titkára is. A bizottság azután a saját kebelében választaná meg az elnököt és a helyettes elnököt.

A bizottság kimutatást készítené azokról a kereskedőkről és iparosokról, akik hadbavonultak és rokkantul tértek vissza és a szükségben levőket is segítené. A pénzalapot erre a célra gyűjtéssel hozná össze, még pedig olyképen, hogy első sorban is a felmentett és alkalmatlan jó anyagi viszonyban levő kereskedők és iparosok járulnának az alaphoz adományaikkal.

A tervezet megvitatását kéri. Tonelli titkár az indítvány felolvasása után a következőkben referálta az ügyet:

A statisztika összegyűjtésére vonatkozólag a kamara már régebben megkezdte a munkálatokat. A bizottság megalakítására nézve a formák betartása végett azt ajánlja, hogy 26-ikán a kamara teljes ülést tart, amelyen ki lehet mondani a bizottság megalakítását. A segélykiutalás dolgában nem ért egyet az indítványozóval. Körülbelül az eddigi adatok szerint 2500 embernek kell majd segélyt nyújtani. Az átlagösszeget sem lehet a mostani viszonyok között 300 koro-

naba számítani, mint ezt az indítványozó kontemplálta, hanem legalább is átlag ezer koronára kell számítani. Két és félmillió koronára van tehát szükség. Ezt önkéntes adományokból nem lehet összehozni. Egész más eszközt kell keresni az alap megteremtésére. Az a javaslata tehát, hogy a Hadsegélyező Hivatalhoz kell felírni, hogy a háboru befejezése után is egy évig még folyósítsa azt a segélyösszeget, amelyet most bocsájt a kamara rendelkezésére iparosok és kereskedők családjának támogatására.

Ez a pénzösszeg 204.000 koronát tesz ki évenként.

Ezt a pénzt letennék banknál, vagy bankoknál garanciaképen és erre az után kölcsönt vennének fel az iparosok számára. Nem segélyt kell nyújtani a hazatérő iparosoknak, hanem olcsó kölcsönt.

Felhívást intéznének egyes törvényhatóságokhoz is, melyeknek támogatásával 400.000 koronára gyarapítanák ezt a garancia-alapot. A visszatérő iparosok és a kereskedők, akiknek szükségük lesz erre, olcsó kölcsönhöz juthatnak így, amelyből a szükséges gépet, szerszámot, vagy nyersanyagot beszerezhetik és bizonyos idő múlva a kölcsönt visszafizetik.

Az átmenet-gazdasági tanács tagjai válladják el a saját szakmájukban annak az összeírását, hogy előreláthatólag mennyi anyagra lesz szükség. Kérni kell majd a minisztériumtól, hogy hasson oda, hogy a háboru után szüntessék be a katonai üzemeiket. Ezáltal felszabadul majd sok gép és ezeket bocsájtás a kamarák rendelkezésére. Utolsó szerve volna ennek az átmenet-gazdasági tanácsnak egy kereskedelmi bizottság. Ha a háboru nem tart még soká, akkora a katonaságnál óriási felhalmozott anyag és árukészlet szabadul fel. Ezt a kereskedők részére kell majd biztosítani, hogy azok megfelelő mennyiségű áruhoz juthassanak, mert ma holnap már egészen kifognak a portékából. A tanács megalakításának kimondását a 26-ikán tartandó kamarai teljes ülésre javasolja tenni.

Aczél Géza szerint a statisztikai adatok beszerzésénél már most arra is figyelemmel kell lenni, hogy kik és hánvan fognak majd segélyre szorulni. A szükségleteket is már most kell állapítani nagyjából, hogy a hatalmas munka kellőképen előkészíttessék, mint azt Németországban is teszik.

Szász Ernő: A tervezet 5-ik pontja a kérdésben is intézkedik.

Weiner Miksa: Az előterjesztett tervezetet elfogadja. Tévedés azonban azt hinni, hogy majd a visszatérő kereskedőknek nem lesz szükségük támogatásra, csupán az iparosoknak. Nagyon sokan lesznek, akik majd anyagi segélyre szorulnak és ezeket is támogatni kell.

Dr. Somogyi Szilveszter polgármester szerint helyes a helyi szervezet megalakítása és a tervezet kimeríti az anyagot. A segélyezés kérdésében Tonelli titkárral egyetért abban, hogy nem kell könyöradományt nyújtani, hanem a hitelképességben kell segítségére lenni a hazatérőknek. Csalódnak azonban, ha csak 2500-ra teszik azoknak a számát, akiknek ilyen támogatásra lesz szükségük.

A számításán kívül hagyják az építőiparosokat, akiket pedig majd szintén segíyezni kell és ezeknek egyvtaguknak a számuk akkora lesz majdnem, mint a többi összesen.

A kereskedelmi bizottság munkájára nézve megjegyzi a polgármester, hogy ez a kereskedők anyagbeszerzését kell, hogy előmozdítsa és ezt megteheti olyképen, ha a békeidőbeli forgalmukat megállapítja és ehhez képest szerez számukra majd árut.

Tonelli válasza után Glücksthal Lajos szólalt fel. Szerinte a kereskedőkre kell biz-